

Міністерство культури та інформаційної політики України  
Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Оркестровий  
Факультет

Кафедра  
народних інструментів  
України

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ  
до підготовки та проведення  
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ  
Педагогічна майстерність  
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво  
освітньо-професійна програма  
Оркестрова майстерність  
освітній ступінь  
бакалавр

Харків – 2023

Затверджено на засіданні кафедри народних інструментів України

---

Протокол № від «11» 07 квітня 2023 року

Схвалено науково-методичною радою

Протокол № від «  »                  2023 року

**Укладач:** кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри народних інструментів України ХНУМ імені І.П. Котляревського Костогриз Сергій Олександрович.

**Рецензенти:** Доктор мистецтвознавства, професор кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури Лошков Юрій Іванович.

Заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри народних інструментів України ХНУМ імені І.П. Котляревського Міхеєв Борис Олександрович.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Народні інструменти України» набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Успішне складання атестаційного екзамену є підтвердженням фахової професійності випускника, готовності *проводити педагогічну діяльність*, та є підставою щодо присвоєння освітньої та професійних кваліфікацій: *викладач*. Атестаційний екзамен має на меті виявлення у здобувачів освіти:

– набутих компетентностей:

*Загальних:*

ЗК2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

*Спеціальних (фахових):*

СК1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.

СК2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.

СК3. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК4. Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.

СК5. Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, репетиційної роботи та концертних виступів.

СК6. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.

СК7. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській, педагогічній діяльності.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в виконавській, педагогічній діяльності.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця, викладача.

СК12. Здатність збирати, аналізувати та синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК13. Здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків.

СК14. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових спеціалізованих та професійних музичних навчальних закладах.

СК18. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі виконавської, педагогічної діяльності.

СК19. Здатність сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.

– досягнення програмних результатів навчання:

ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3. Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській діяльності, знання музичних стилів та репертуару.

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 9. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 11. Використовувати базові методи та прийоми викладання гри на інструменті.

ПРН 12. Використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській та педагогічній діяльності.

Атестаційний екзамен «Педагогічна майстерність» проводиться у формі комплексного атестаційного екзамену, що передбачає перевірку

набутих компетентностей (загальних, фахових) та досягнення програмних результатів навчання.

Комплексний екзамен має на меті виявлення набутих здобувачами освіти компетентностей у результаті вивчення таких дисциплін, як «Методика викладання гри на спеціальному інструменті», «Аналіз музичних творів», «Музична педагогіка», «Музична інтерпретація», «Спеціальний інструмент», «Історія виконавського мистецтва», «Педагогічна практика». Також для складання екзамену надаються консультацій викладачами випускаючої кафедри, методичні рекомендації з організації самостійної роботи здобувачів освіти.

Комплексний атестаційний екзамен проводиться за запитаннями у білетах, що складені відповідно до вимог освітньо-професійної програми **«Народні інструменти України»**.

Кожен білет має три питання, що надають змогу перевірити здатність застосовувати на практиці базові знання з теоретичних основ народно-інструментального виконавства та педагогіки, готовність вирішувати педагогічні завдання, професійне техніко-художнє володіння музичним інструментом, вміння еталонно продемонструвати вирішення завдань, обізнаність у питаннях історії виконавського мистецтва на народних інструментах.

#### Зразок білету

Ступінь освіти бакалавр  
Спеціальність 025 музичне мистецтво  
Спеціалізація/освітня програма Народні інструменти України (струнні)  
(назва)  
Атестаційний екзамен Педагогічна майстерність

#### ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

1. Поняття «Аплікатура». Її основні функції.
2. Значення творчої діяльності Гната Хоткевича.
3. Виконавський аналіз твору .
4. Постановка диригентського апарату (питання для здобувачів, що отримують додаткову кваліфікацію «Диригент оркестру народних інструментів

Затверджено на засіданні

Кафедри народних інструментів України  
Протокол № \_\_\_\_\_ від „\_\_\_\_” 2023 року

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (прізвище та ініціали)  
Екзаменатор \_\_\_\_\_ ( підпис) \_\_\_\_\_ (прізвище та ініціали)

На підготовку до відповіді здобувачу надається до 20 хвилин.

Результати Атестаційного екзамену оголошуються здобувачам у день його проведення після оформлення протоколів Атестаційної комісії.

Критерії оцінювання:

**90–100–А– відмінно** – отримує здобувач, який дав повні правильні відповіді на три контрольні запитання. Здобувач демонструє грунтовні знання з курсу «Методика викладання спеціальних дисциплін» та «Історія виконавства», володіє спеціальною термінологією, демонструє широку ерудицію, демонструє відмінне володіння музичним інструментом. Під час відповіді поєднує теоретичні знання з практичними навичками.

**82–89–В– добре** – отримує здобувачів, який дав повні правильні відповіді на три контрольні запитання, але припускається однієї неточності у відповіді. Демонструє гарне володіння музичним інструментом та моделює у відповідях власний практичний виконавський досвід.

**75–81–С– добре** – здобувач припускається неточностей у двох відповідях, не повною мірою може поєднувати знання з практичними навичками. Володіє базовим комплексом спеціальної термінології та на достатньому рівні може здійснити виконавський аналіз твору.

**64–74–Д– задовільно** – отримує здобувач, який припускається неточностей у трьох відповідях; відповіді неповні, недостатньо переконливі. Демонструє низький рівень знання термінології та науково-понятійного спектру, посередній рівень володіння музичним інструментом. Не може зіставити теоретичні відповіді з практичним виконавським досвідом, провадить виконавський аналіз твору посередньої якості.

**60–63–Е– задовільно** – отримує здобувач, який має лише одну правильну одна відповідь. Демонструє мінімально достатній рівень володіння інструментом, спеціальною термінологією, теоретичними знаннями.

**35–59–FX– незадовільно** – здобувач не відповідає ні на одне з питань білету. Не має мінімального комплексу теоретичних знать та практичних вмінь.

**0–34–F– незадовільно** – здобувач не відповідає на жодне питання. Рівень знань та вмінь здобувача не відповідає вимогам ЗВО.